

**Opinia Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej Gminy Klecko
w sprawie wykonania budżetu Gminy Klecko i wniosku o udzielenie
absolutorium Burmistrzowi Gminy Klecko za rok 2023.**

Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej Gminy Klecko w składzie:

1. Przewodnicząca komisji - Marlena Gręzicka;
2. Zastępca przewodniczącej komisji - Jan Borkowicz;
3. Członek komisji - Michał Andrzejewski;
4. Członek komisji - Piotr Kubalewski;
5. Członek komisji - Krzysztof Skrzetuszewski;

na posiedzeniach w dniu 22 maja i 13 czerwca 2024 r., działając na podstawie art. 270 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1605 ze zm.) rozpatrzyła:

1. sprawozdanie finansowe Gminy Klecko za rok 2023;
2. sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Klecko za rok 2023;
3. uchwałę Nr SO-20/0954/131/2024 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Klecko za rok 2023 wraz z informacją o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego i objaśnieniami;
4. informację o stanie mienia komunalnego Gminy Klecko na dzień 31 grudnia 2023 r.

Odwołując się do przedstawionych dokumentów należy stwierdzić, że poddane kontroli w aspekcie formalno-prawnym:

1. sprawozdanie wymienione w powyższym pkt 1. spełnia wymogi ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120, 295) i obejmuje:
 - informację opisową dotyczącą wykonania budżetu Gminy;
 - informację liczbową - dochody i wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
 - zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, dokonane w trakcie roku budżetowego;
 - stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich.
2. sprawozdanie z wykonania budżetu gminy wymienione wyżej w pkt 2. zawiera części tabelaryczną oraz opisową i odpowiada wymogom art. 267 ust. 1 pkt 1 oraz art. 267 ust. 2 ustawy o finansach publicznych,
3. informacja o stanie mienia wymieniona wyżej w pkt 4. spełnia wymogi art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

W ramach czynności kontrolnych Komisja zapoznała się z treścią uchwały budżetowej oraz uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej obowiązujących przed i po

zmianach, które miały miejsce w ciągu roku budżetowego.

Ponadto Komisja rozpatrzyła sprawozdania budżetowe sporządzane, zgodnie z § 4 pkt 3) ppkt a) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 454), przez Burmistrza Gminy:

- Rb-27S – z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego;
- Rb-27ZZ – z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami;
- Rb-PDP – z wykonania dochodów podatkowych gminy;
- Rb-28S – z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego;
- Rb-NDS – o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego;
- Rb-34S – z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych;
- Rb-50 – o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami oraz
- Rb-ST – o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego.

Komisja rozpatrzyła także sprawozdania z zakresu operacji finansowych sporządzane, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 3) rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 652), przez Burmistrza Gminy:

- Rb-Z – o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji;
- Rb-UZ – uzupełniające o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych;
- Rb-N – o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych;
- Rb-ZN – o stanie zobowiązań oraz należności Skarbu Państwa z tytułu wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych.

Ponadto skarbnik gminy P. Anna Tomczak omówiła przebieg wykonania budżetu na podstawie sprawozdania opisowego z jego wykonania po stronie dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów, jak i pozostałych działów tematycznych podając uwarunkowania, w jakich budżet był realizowany. Dokonała wnikliwych odpowiedzi na pytania członków komisji w odniesieniu do przedstawionego sprawozdania oraz wyjaśniła wskazane przez Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu nieprawidłowości zawarte w sprawozdaniu rocznym z realizacji budżetu Gminy Kłecko za 2023r.

Odwołując się do powyższego Komisja Rewizyjna po przeprowadzonej analizie wykonania budżetu i udzielonych wyjaśnieniach ustaliła, co następuje:

1. Plan budżetu

Budżet Gminy KłECKO na rok 2023 przyjęty został uchwałą Rady Miejskiej Gminy KłECKO nr LXII/426/22 z dnia 28.12.2022 roku i przedstawiał się następująco:

Lp.	Klasyfikacja	Ogółem/zł	Bieżące/zł	Majątkowe/zł
1.	Dochody;	41 864 126,85	37 058 126,85	4 806 000,00
2.	Wydatki;	50 534 417,46	36 325 905,13	14 208 512,33
3.	Deficyt;	8 670 290,61		
4.	Przychody;	11 639 509,14		
5.	Rozchody;	2 969 218,53		

2. Zmiany w planie budżetu

W ciągu roku budżetowego z uwagi na przebieg wykonania budżetu powodowany zmianami sytuacji społeczno-gospodarczej oraz zakresem wsparcia budżetu gminy środkami zewnętrznymi dokonywano zmian w uchwale budżetowej planowanych dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów. W zakresie zmian dokonywanych przez Burmistrza Gminy Komisja stwierdziła, że zarządzenia w tym przedmiocie wydawane były na podstawie i w granicach wynikających z art. 257 ustawy o finansach publicznych oraz na podstawie umocowania wynikającego z § 8 pkt 2, 3 i 4 powołanej uchwały Rady Miejskiej z dnia 28.12.2022 r. w związku z art. 258 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy o finansach publicznych.

Łącznie dokonano 39 zmiany budżetu gminy, w tym 14 uchwałami Rady Miejskiej Gminy KłECKO, 24 zarządzeniami Burmistrza Gminy KłECKO oraz 1 korektą do zarządzenia.

Wprowadzane zmiany w planie budżetu gminy skutkowały:

- zwiększeniem planu dochodów o kwotę 33 131 881,96 zł, w tym:
 - zwiększeniem planu dochodów bieżących o kwotę 5 274 515,13 zł;
 - zwiększeniem planu dochodów majątkowych o kwotę 27 857 366,83 zł;
- zwiększeniem planu wydatków o kwotę 9 359 806,28 zł, w tym:
 - zwiększeniem planu wydatków bieżących o kwotę 8 323 243,02 zł;
 - zwiększeniem planu wydatków majątkowych o kwotę 1 036 563,26 zł;
- nadwyżką budżetową w kwocie 15 101 785,07 zł;
- zmniejszeniem planu przychodów o kwotę 5 553 443,47 zł;
- zwiększeniem planu rozchodów o kwotę 29 325 519,15 zł.

3. Plan budżetu po zmianach

Po dokonaniu zmian, plan budżetu gminy przedstawiał się następująco:

Lp.	Klasyfikacja	Ogółem	Bieżące	Majątkowe
1.	Dochody;	74 996 008,81	42 332 641,98	32 663 366,83
2.	Wydatki;	59 894 223,74	44 649 148,15	15 245 075,59
3.	Nadwyżka;	15 101 785,07		

4.	Przychody;	17 192 952,61		
5.	Rozchody;	32 294 737,68		

4. Wykonanie budżetu

Dochody

Dochody budżetowe gminy są źródłem informacji o ogólnym obrazie jej zasobności i kształtują kierunki wydatkowania środków finansowych. Wpływają na zdolność do wykonywania zadań publicznych umożliwiając ich finansowanie. Stanowią część składową dochodów własnych, dotacji celowych, subwencji i dochodów pozostałych.

Dochody ogółem budżetu Gminy w 2023 roku wyniosły 72 851 943,20 zł, a ich realizacja stanowi 97,14% planu wynoszącego 74 996 008,81 zł.

O istocie samodzielności finansowej gminy decydują środki finansowe będące dochodami własnymi. Służą one wzmocnieniu zaplecza finansowego gminy. Dają szansę na poprawę infrastruktury gminy i tym samym przyspieszenie jej rozwoju są zatem najważniejszym źródłem dochodów budżetowych z punktu widzenia starania się o środki zewnętrzne ale jednocześnie są ograniczone i nie pozwalają na sfinansowanie wszystkich przedsięwzięć.

Dochody własne w strukturze dochodów budżetu gminy, w 2023r. wyniosły 18 905 648, 33 zł co stanowi 25, 95%.

Dotacje celowe na realizację zadań zleconych gminie, wyniosły 6 869 854, 19 zł co w strukturze budżetu stanowi 9, 43%.

Wpływy z tytułu subwencji ogólnej z budżetu państwa wyniosły 14 917 290, 30 zł co stanowi 20,48%.

Pozostałe 32 159 150, 38 zł co stanowi 44, 14% planu.

Dochody bieżące wykonano w kwocie 40 205 288, 96 zł co stanowi 94, 97% planu.

Dochody majątkowe wykonano w kwocie 32 646 654, 24 zł co stanowi 99, 95% planu.

Wydatki

Uchwalony przez Radę budżet przewidywał realizację wydatków w kwocie 59 894 223,74 zł po wprowadzeniu zmian w ciągu roku wydatki zostały wykonane w kwocie 57 296 994, 03 zł co stanowi 95, 66% planu, w tym wydatki majątkowe 14 699 164, 01 zł tj. 96, 42% i wydatki bieżące 42 597 830, 02 zł tj. 95,41%.

Kierując się zasadami dotyczącymi kwalifikacji wydatków gminy wynikającymi z ustawy o finansach publicznych, dodatkowo uszczegółowionymi, wykonanie planu wydatków gminy

przedstawia się następująco:

L p.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	%
1.	Wydatki bieżące	44 649 148,15	42 597 830,02	95,41
2.	Wydatki majątkowe	15 245 075,59	14 699 164,01	96,42
3.	Wydatki ogółem (1 + 2)	59 894 223,74	57 296 994,03	95,66
	w tym na realizację:			
a.	zadań z zakresu administracji rządowej i innych zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami	5 419 863,70	5 409 770,88	99,81
b.	zadań realizowanych w ramach funduszu sołeckiego	546 230,34	539 530,10	98,77
c.	zadań realizowanych w ramach gospodarowania odpadami komunalnymi	2 652 253,41	2 551 638,82	96,21
d.	zadań realizowanych w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 <i>a) bieżące</i> <i>b) majątkowe</i>	106 888,18	106 258,03	99,41
e.	zadań realizowanych w ramach Funduszu Pomocy Obywatelom Ukrainy	449 187,70	436 205,56	97,10

Komisja nie stwierdziła przekroczenia planu wydatków w poszczególnych działach, rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej, co odpowiada zasadzie planowania wydatków wynikającej z art. 52 ust.1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

Kwota wydatków majątkowych przeznaczona na inwestycje wyniosła 13 054 800, 55 zł, co stanowi 25,83%.

Wynik budżetu

Analizując przedstawione Komisji Rewizyjnej sprawozdanie z wykonania budżetu za rok 2023 należy zauważyć, iż na koniec okresu sprawozdawczego wystąpiła nadwyżka budżetowa wynikająca z tytułu, iż do budżetu w roku 2023 zostały wprowadzone pozyskane środki zewnętrzne z Banku Gospodarstwa Krajowego na realizację rządowego programu budownictwa komunalnego z Funduszu Dopłat w wysokości 29 325 519, 15 zł. Środki te zostały rozdysponowane na wydatek inwestycyjny zaplanowany na lata 2025-2026 po stronie rozchodów w wysokości 29 190 834, 15 zł. Pozyskane środki na budowę mieszkań komunalnych zostały przekazane z BGK Gminie KłECKO w roku 2023 stąd konieczność ujęcia ich w budżecie po stronie dochodowej w tym samym roku - co spowodowało iż wynik budżetu roku 2023 stanowił nadwyżkę w wysokości 15 554 949, 17 zł.

5. Należności wymagalne

Komisja Rewizyjna po przeanalizowaniu wykonania dochodów własnych uznała, że,

w 2023r. podejmowano działania do uzyskania jak najwyższych dochodów własnych w tym szczególnie poprawy ściągalności podatków i opłat za odpady komunalne. Należy jednak stwierdzić, iż stosowane środki były jednak niewystarczające i nie dały zadowalających efektów, bowiem należności wymagalne:

- z tytułu podatku od nieruchomości i podatku rolnego od osób prawnych wyniosły 404 215, 05 zł
- z tytułu podatku od nieruchomości i podatku rolnego od osób fizycznych wyniosły 782 539, 16 zł
- z tytułu zaliczek alimentacyjnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosły 1 434 371, 73 zł
- z tytułu za opłaty komunalne wyniosły 345 491, 07zł
- pozostałe 130 231, 38 zł.

Należności budżetu gminy z tytułu dochodów budżetowych na 31.12.2023 roku wraz z odsetkami pozostałymi do zapłaty wg sprawozdania Rb-27S ogółem wynosiły ogółem 4 516 222, 92 zł, w tym wymagalne 3 096 848, 39 zł.

W celu likwidacji zaległości podatkowych podjęto następujące działania:

- wystawiono 926 upomnień w tym za podatki i opłaty 448 za odpady 478;
- sporządzono 532 tytułów wykonawczych w tym za podatki i opłaty 298 za odpady 234;
- zrealizowano 6 wniosków o wpis na hipotekę w tym za podatki i opłaty 3 za odpady 3.

Należności z tytułu podatku rolnego, podatku od nieruchomości i podatku leśnego, które są zabezpieczone hipotekami wynoszą: 719 475, 18 zł.

Należności z tytułu opłaty za odpady komunalne, które są zabezpieczone hipotekami wynoszą: 13 399, 96 zł

Suma należności wymagalnych z tytułu podatku od nieruchomości osób fizycznych i prawnych jak i z tytułu opłat za odpady nadal pozostają na wysokim poziomie, a podejmowane czynności w zakresie egzekucji są mało skuteczne i nie wyczerpują prawnie dostępnych możliwości.

W ocenie komisji istotną przyczyną istniejącego stanu rzeczy jest brak determinacji i konsekwencji w podejmowanych działaniach. Tymczasem skuteczność w ściąganiu należności gminy istotnie wpływa na wysokość dochodów własnych. Z kolei ich poziom ma decydujące znaczenie dla oceny sytuacji finansowej gminy. Stąd konieczne jest zintensyfikowanie działań mające na celu wyeliminowanie lub istotne ograniczenie tego zjawiska przy wykorzystaniu wszystkich, prawnie dostępnych, środków w celu jak najskuteczniejszego wypełnienia obowiązku wynikającego z art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych.

Nieco inna jest natomiast sytuacja w odniesieniu do należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Należy mieć na względzie, że należności te stanowią blisko połowę należności wymagalnych. Świadczenia te wypłacane były, gdy egzekucja prowadzona przez wierzyciela alimentacyjnego okazywała się bezskuteczna. Wpłaty dokonywane na rzecz wierzycieli alimentacyjnych winny być zwrócone przez dłużników alimentacyjnych, a gdy to nie następuje podlegają egzekucji. Dobrowolne spłaty tych należności zdarzają się rzadko, co skutkuje koniecznością wszczynania egzekucji. Ponownie wszczęte egzekucje rzadko przynoszą oczekiwany skutek, skoro wcześniej były bezskuteczne.

Specyfika tych należności, tryb ich zaspokajania i sytuacja dłużników alimentacyjnych znacząco utrudniają ich ściągalność.

6. Dotacje

Z budżetu gminy udzielono w 2023r. dotacji podmiotowej i celowej dla jednostek sektora finansów publicznych jak i jednostek spoza sektora finansów publicznych.

Dotacja podmiotowa dla jednostek sektora finansów publicznych Dom Kultury i Biblioteka wyniosła 1 106 000, 00 zł, środki dotacji celowej wyniosły 519 541, 22 zł.

.wyniosły dla:

- Przedszkola niepublicznego „Akademia Małego Odkrywcy” wykonanie w rozdziale 80104 przedszkola – 2 018 252, 42zł; w rozdziale 80149 dotyczącego specjalnej organizacji nauki 105 162, 00zł oraz nagroda specjalna z okazji 250 rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej w rozdziale 80104 przedszkola 18 787, 59zł wykonanie 2 142 202, 01zł
- Szkoły podstawowej „Edukacja Lubasz” – wykonanie 204 109, 02 zł.

Dotacje celowe z budżetu gminy na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych wyniosły dla:

- Spółki wodne – wykonanie 25 000,00 zł
- Ochotnicze Straże Pożarne w Ułanowie i Dębnicy – wykonanie 3 835, 00 zł
- dopłaty do wymiany źródeł ciepła – wykonanie 49 000, 00 zł.

Dotacje celowe z budżetu gminy, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego – wykonanie wyniosło 230 600, 00 zł.

W zakresie udzielonych dotacji komisja nie stwierdziła przekroczenia planowanych kwot dotacji.

7. Zamówienia publiczne

W roku 2023 wszczętych zostało 28 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o wartości szacowanej przekraczającej równowartość 130 000 zł netto, a więc prowadzonych w oparciu o przepisy Ustawy z dnia 11 września 2019 roku - Prawo Zamówień Publicznych

- 20 postępowań było przeprowadzonych w trybie podstawowym, z czego 5 unieważniono w całości,
- 3 postępowania były prowadzone w trybie powyżej progów unijnych,
- 5 postępowań było prowadzonych w trybie z wolnej ręki.

Żadne, z ww. postępowań nie było kontrolowane przez podmioty zewnętrzne.

8. Zobowiązania

Na dzień 31 grudnia 2023 r. łączna wartość zobowiązań gminy (sprawozdania Rb-Z i Rb-28S) wyniosła **42 069 698,71 zł**, w tym:

a) zobowiązania niewymagalne:

- według tytułów dłużnych w wysokości **40 577 412,88 zł**, w kredyty 29 420 080,41 zł oraz pożyczki 11 157 332,47 zł
- pozostałe zobowiązania w wysokości **1 492 285,83zł**,

b) zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

Kredyty długoterminowe komercyjne - zobowiązania do spłaty pozostają w latach 2024-2036.

Wysokość spłaconych rat w 2023 r. wyniosła 2 969 218, 53 zł

Wysokość spłaconych odsetek w 2023 r. wyniosła 2 510 364, 72 zł

W roku 2023 kwotę długu planowano na poziomie 35 177 412, 88 zł.

Należy zauważyć, iż wzrosty stóp procentowych spowodowały podwyższenie wysokości spłacanych odsetek w stosunku do spłacanego kapitału, co w dużym stopniu obciążyło budżet gminy i przekroczyło w znacznym stopniu zakładany plan.

9. Mienie komunalne

Wraz ze sprawozdaniem z wykonaniem budżetu została przedłożona Komisji Rewizyjnej informacja o stanie mienia komunalnego Gminy KłECKO sporządzona na dzień 31 grudnia 2023r., co, do którego komisja stwierdza, że zawarto w niej niezbędne dane wymagane przepisem art. 267 ust. 1 pkt 3) ustawy o finansach publicznych i nie stwierdziła w tym zakresie istotnych nieprawidłowości.

10. Wnioski końcowe

Po rozpatrzeniu dostarczonych komisji dokumentów oraz po analizie dodatkowych dokumentów związanych z wykonaniem budżetu gminy obejmujących:

- 1) informację o wykonaniu planu finansowego wydzielonego rachunku dochodów środków z funduszu przeciwdziałania COVID-19
- 2) informację o wykonaniu planu finansowego wydzielonego rachunku dochodów środków z funduszu pomocy obywatelom Ukrainy
- 3) przebieg postępowań o udzielenie zamówień publicznych o wartości przekraczającej kwotę 130 000,00 zł netto, przeprowadzonych w trybie ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1605 ze zm.);
- 4) przebieg i wyniki kontroli przeprowadzanych przez organy zewnętrzne

Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej Gminy KłECKO na podstawie art. 18a ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym mając na względzie pozytywną opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu oraz dodatkowe informacje i wyjaśnienia P. skarbnik w zakresie realizacji istotnych zadań budżetowych stwierdza, że wykonanie budżetu Gminy KłECKO przebiegało w sposób prawidłowy i daje podstawę do wyrażenia pozytywnej opinii realizacji budżetu Gminy KłECKO za rok 2023.

W związku z powyższym Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej Gminy KłECKO jednogłośnie pozytywnie opiniuje wykonanie budżetu za rok 2023 i występuje z wnioskiem o udzielenie Burmistrzowi Gminy KłECKO absolutorium za rok 2023.

Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej - Marlena Gręzicka.....

Zastępca przewodniczącej komisji - Jan Borkowicz.....

Członek komisji - Michał Andrzejewski.....

Członek komisji - Piotr Kubalewski.....

Członek komisji - Krzysztof Skrzetuszewski.....